רשומות

ספר החוקים

עמוד

חוק הגנה על עובדים בשעת חירום (תיקון מס' 5 והוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד–2023 244

תיקון עקיף:

חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995 – מס' 241

חוק הגנה על עובדים בשעת חירום (תיקון מס' 5 והוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד–2023*

תיקון סעיף 1

1. בחוק הגנה על עובדים בשעת חירום, התשס"ו–2006[1] (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 –

(1) אחרי ההגדרה "אדם עם מוגבלות" יבוא:

""אומן" ו"מנחה אומנה" – כהגדרתם בחוק אומנה לילדים, התשע"ו–2016[2];";

(2) בהגדרה "ילד", במקום "ילד בעל" יבוא "תלמיד עם";

(3) בהגדרה "מוסד חינוך", בסופה יבוא "וכן מעון יום שיקומי כהגדרתו בחוק מעונות יום שיקומיים, התש"ס–2000[3], מעון יום לפעוטות כהגדרתו בחוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות, התשע"ט–2018[4], צהרון כהגדרתו בחוק לפיקוח על הפעלת צהרונים, התשע"ז–2017[5], משפחתון לילדים, ומסגרת פעילות יומית לילדים ולאנשים עם מוגבלות שטרם מלאו להם 21 שנים, בפיקוח או במימון של משרד הרווחה והביטחון החברתי או של מחלקה לשירותים חברתיים ברשות מקומית";

(4) אחרי ההגדרה "מצב מיוחד בעורף" יבוא:

""משפחתון לילדים" – מקום שבו שוהים לא יותר משישה פעוטות מגיל שלושה חודשים עד שלוש שנים;".

תיקון סעיף 2

2. בסעיף 2(ב) לחוק העיקרי, אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) הוראות פסקאות (1) ו־(2) יחולו, בשינויים המחויבים, לגבי עובד שהוא אומן, ובידו אישור מנחה אומנה המעיד כי בתקופת ההיעדרות כאמור בפסקה (1) מתגורר אצלו ילד לפי חוק אומנה לילדים, התשע"ו–2016."

הוראת שעה

3. בתקופה שמיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) עד יום כ"ו בטבת התשפ"ד (7 בינואר 2024) (להלן – תקופת הוראת השעה) או עד תום תקופת ההארכה, אם נקבעה לפי סעיף 4, יקראו את החוק העיקרי כך:

(1) בסעיף 2 –

(א) בסעיף קטן (ב)(1), ברישה, אחרי "בסעיף קטן (א)," יבוא "עקב סגירת מוסד החינוך בשעת התקפה או בעת מצב מיוחד בעורף, שעליה נמסרה הודעה לעובד על ידי הרשות המקומית או על ידי מוסד החינוך,";

(ב) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) (1) לא יפטר מעסיק עובד בשל היעדרותו מהעבודה או אי־ביצוע העבודה בתקופת הוראת השעה מחמת התקיימות אחד מאלה בעובד:

(א) הוא התפנה ממקום מגוריו אשר נמצא ביישוב המנוי בתוספת;

---

* התקבל בכנסת ביום י"ד בכסלו התשפ"ד (27 בנובמבר 2023); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 1672, מיום כ"ב בחשוון התשפ"ד (6 בנובמבר 2023), עמ' 108.

[1] ס"ח התשס"ו, עמ' 396; התשע"ד, עמ' 605.

[2] ס"ח התשע"ו, עמ' 586.

[3] ס"ח התש"ס, עמ' 169.

[4] ס"ח התשע"ט, עמ' 14.

[5] ס"ח התשע"ז, עמ' 1120.

(ב) הוא הורה או בן זוג של מי שנקבע לפי סעיף 3 לחוק תגמולים לבני משפחה של חטופים ונעדרים בפעולת איבה, כי הוא חטוף או נעדר כתוצאה מפעולות האיבה או פעולות המלחמה, או שהוא בן משפחה אחר של חטוף או נעדר כאמור שהגיש הצהרה חתומה בכתב ידו כי נמנע ממנו להתייצב לעבודתו או לבצעה מחמת היות בן משפחתו חטוף או נעדר;

(ג) הוא חטוף או נעדר כפי שנקבע לפי סעיף 3 לחוק תגמולים לבני משפחה של חטופים ונעדרים בפעולת איבה, כתוצאה מפעולות האיבה או פעולות המלחמה.

(2) בסעיף קטן זה –

"אח" – כהגדרתו בחוק מימון הוצאות למשפחות שבויים, חטופים ונעדרים;

"בן משפחה אחר" – כל אחד מאלה:

(א) ילדו של החטוף או הנעדר, שמלאו לו 18 שנים;

(ב) אח של החטוף או הנעדר;

(ג) קרוב משפחה אחר שמשולם לו מענק לפי סעיף 2א(א)(1) לחוק מימון הוצאות למשפחות שבויים, חטופים ונעדרים;

"חוק מימון הוצאות למשפחות שבויים, חטופים ונעדרים" – חוק מימון הוצאות למשפחות שבויים, חטופים ונעדרים, התשס"ח–2008[6];

"חוק תגמולים לבני משפחה של חטופים ונעדרים בפעולת איבה" – חוק תגמולים לבני משפחה של חטופים ונעדרים בפעולת איבה, התשפ"ד–2023[7].

(ב2) לא יפטר מעסיק עובד בשל היעדרותו מהעבודה או אי־ביצוע העבודה בתקופת הוראת השעה, לצורך השגחה על ילדו הנמצא עימו, עקב שירותו של בן הזוג של העובד או הורהו האחר של ילדו כחייל כהגדרתו בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו–1955[8], או עקב היותו מי מהמנויים בסעיף 11.";

(ג) בסעיף קטן (ד), בכל מקום, במקום "(ב)" יבוא "(ב), (ב1), (ב2)";

(ד) אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:

"(ו) שר העבודה, לאחר התייעצות עם שר הביטחון, רשאי, בצו, לשנות את התוספת, אם נוכח כי הדבר נדרש עקב פעולות האיבה או פעולות המלחמה.

(ז) בסעיף זה –

"ההכרזה על מצב מיוחד בעורף" – ההכרזה על מצב מיוחד בעורף מיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023);

---

[6] ס"ח התשס"ח, עמ' 837.

[7] ס"ח התשפ"ד, עמ' 64.

[8] ס"ח התשט"ו, עמ' 171.

"פעולות האיבה או פעולות המלחמה" – פעולות האיבה או פעולות המלחמה, שאירעו בתקופה שמיום ההכרזה על מצב מיוחד בעורף עד תום תקופת תוקפה של ההכרזה האמורה או עד תום הפעולות הצבאיות המשמעותיות, לפי המאוחר;

"הפעולות הצבאיות המשמעותיות" – הפעולות הצבאיות המשמעותיות שעליהן החליטה ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי לפי סעיף 40 לחוק־יסוד: הממשלה[9], והודיעה לגביהן לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת ביום כ"ג בתשרי התשפ"ד (8 באוקטובר 2023);

"תקופת הוראת השעה" – כמשמעותה בסעיף 3 לחוק הגנה על עובדים בשעת חירום (תיקון מס' 5 והוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד–2023[10], או בסעיף 4 לחוק האמור, אם הוארכה, כפי שהיא חלה לגבי אותו עניין.";

(2) בסעיף 4 –

(א) ברישה, במקום "הוכיח העובד" יבוא "נקבע לפי סעיף 3 לחוק תגמולים לבני משפחה של חטופים ונעדרים בפעולת איבה, התשפ"ד–2023, כי העובד הוא חטוף או נעדר, או שהעובד הוכיח";

(ב) בפסקה (1), במקום "2(א) או (ב)(1)" יבוא "2(א), (ב)(1), (ב1) או (ב2)";

(3) אחרי סעיף 22 יבוא:

"תוספת

(סעיף 2(ב1)(1)(א))

(1) נחל עוז;

(2) ארז;

(3) ניר עם;

(4) מפלסים;

(5) כפר עזה;

(6) גבים;

(7) אור הנר;

(8) נתיב העשרה;

(9) זיקים;

(10) יד מרדכי;

(11) כרמיה;

(12) כרם שלום;

(13) כיסופים;

(14) חולית;

[9] ס"ח התשס"א, עמ' 158.

[10] ס"ח התשפ"ד, עמ' 244.

(15) סופה;

(16) נירים;

(17) ניר עוז;

(18) עין השלושה;

(19) ניר יצחק;

(20) בארי;

(21) מגן;

(22) רעים;

(23) סעד;

(24) עלומים;

(25) שדרות;

(26) ברור חיל;

(27) דורות;

(28) יכיני;

(29) איבים;

(30) גברעם;

(31) מבקיעים;

(32) יתד;

(33) שלומית;

(34) נווה;

(35) שדי אברהם;

(36) מבטחים;

(37) ישע;

(38) עמי עוז;

(39) פרי גן;

(40) תלמי יוסף;

(41) עין הבשור;

(42) יבול;

(43) אבשלום;

(44) דקל;

(45) צוחר;

(46) אוהד;

(47) תלמי אליהו;

(48) שדה ניצן;

(49) בני נצרים;

(50) שוקדה;

(51) שובה;

(52) כפר מימון;

(53) תושיה;

(54) תקומה;

(55) זמרת;

(56) משגב עם;

(57) מנרה;

(58) מלכיה;

(59) מעין ברוך;

(60) יפתח;

(61) דפנה;

(62) מרגליות;

(63) כפר יובל;

(64) ראש הנקרה;

(65) חניתה;

(66) זרעית;

(67) שתולה;

(68) אביבים;

(69) מטולה;

(70) שלומי;

(71) שומרה;

(72) בצת;

(73) יערה;

(74) דישון;

(75) אדמית;

(76) ערב אל עראמשה;

(77) ר׳ג׳ר;

(78) דובב;

(79) מתת;

(80) ברעם;

(81) יראון;

(82) נטועה;

(83) כפר גלעדי;

(84) קריית שמונה;

(85) אבן מנחם;

(86) אילון;

(87) לימן;

(88) מצובה;

(89) אבירים;

(90) גרנות;

(91) גורן;

(92) עבדון;

(93) שניר;

(94) צבעון;

(95) דן;

(96) הגושרים;

(97) סאסא;

(98) עלמה;

(99) אלקוש;

(100) שאר ישוב;

(101) בית הלל;

(102) רמות נפתלי;

(103) פסוטה;

(104) חורפיש;

(105) ריחאניה;

(106) כרם בן זמרה;

(107) אשקלון;

(108) נתיבות;

(109) אופקים;

(110) צאלים;

(111) גבולות;

(112) אורים."

הארכת תקופת הוראת השעה

4. שר העבודה, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, רשאי, בצו, להאריך את תקופת הוראת השעה, אם נוכח כי הדבר נדרש עקב פעולות האיבה או פעולות המלחמה, כהגדרתן בסעיף 2(ז) לחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה, ובלבד שתקופת הוראת השעה, לרבות תקופת ההארכה, לא תעלה על 12 חודשים במצטבר, ורשאי הוא לקבוע בדרך האמורה כי הארכת הוראת השעה תחול על כל הוראות סעיף 2 לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה, או על חלק מהוראותיו, כמפורט להלן:

(1) הוראות לעניין היעדרות או אי־ביצוע עבודה בשל סגירת מוסד חינוך שעליה נמסרה הודעה לפי סעיף 2(ב)(1);

(2) הוראות לעניין מי שהתפנה ממקום מגוריו לפי סעיף 2(ב1)(1)(א);

(3) הוראות לעניין הורה, בן זוג או בן משפחה אחר של חטוף או נעדר לפי סעיף 2(ב1)(1)(ב);

(4) הוראות לעניין חטוף או נעדר לפי סעיף 2(ב1)(1)(ג);

(5) הוראות לעניין מי שבן זוגו, או הורהו האחר של ילדו, משרת כחייל או מנוי בסעיף 11, לפי סעיף 2(ב2).

תיקון חוק הביטוח הלאומי – הוראת שעה – מס' 241

5. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995[11], אחרי סעיף 295ג יבוא:

"פרק י"ג2: תשלומים לקופת גמל לקצבה בעבור חטוף או נעדר – הוראת שעה

הגדרות – פרק י"ג2

295ד. בפרק זה –

"הכנסה" – כמשמעותה בסעיף 345;

"ההכרזה על מצב מיוחד בעורף" – ההכרזה על מצב מיוחד בעורף כהגדרתו בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א–1951, מיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023);

"חטוף או נעדר" – מי שנקבע לפי סעיף 3 לחוק תגמולים לבני משפחה של חטופים ונעדרים בפעולת איבה, התשפ"ד–2023[12], כי הוא חטוף או נעדר כתוצאה מפעולות האיבה או פעולות המלחמה, וכל עוד הוא לא שוחרר או אותר ולא נפטר;

"פעולות האיבה או פעולות המלחמה" – פעולות האיבה או פעולות המלחמה, שאירעו בתקופה שמיום ההכרזה על מצב מיוחד בעורף עד תום תקופת תוקפה של ההכרזה האמורה או עד תום הפעולות הצבאיות המשמעותיות, לפי המאוחר;

"הפעולות הצבאיות המשמעותיות" – הפעולות הצבאיות המשמעותיות שעליהן החליטה ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי לפי סעיף 40 לחוק־יסוד: הממשלה[13], והודיעה לגביהן לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת ביום כ"ג בתשרי התשפ"ד (8 באוקטובר 2023);

[11] ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשפ"ד, עמ' 169.

[12] ס"ח התשפ"ד, עמ' 64.

[13] ס"ח התשס"א, עמ' 158.

"קופת גמל לקצבה" – כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה–2005, לרבות ביטוחים שבהם מבוטחים עמיתים בקופת הגמל לקצבה כאמור בסעיף 16(ד)(6) לחוק האמור, לפי תוכנית ביטוח שהתיר הממונה כהגדרתו באותו חוק, הכלולה בקופת הגמל לקצבה או הנמכרת אגב מכירתה;

"שכר העבודה" – הגבוה מבין אלה:

(1) ממוצע השכר שבעדו המעסיק ביצע הפקדות לקופת הגמל לקצבה ב־12 החודשים הרצופים האחרונים שקדמו למועד החטיפה, למועד תחילת ההיעדרות או למועד סיום ההעסקה כאמור בסעיף 1295, לפי המוקדם, ואם העובד הועסק אצל אותו מעסיק פחות מ־12 חודשים רצופים, יהיה שכר העבודה ממוצע השכר כאמור בתקופת העסקתו;

(2) ממוצע השכר שבעדו המעסיק ביצע הפקדות לקופת הגמל לקצבה בשלושת החודשים הרצופים האחרונים שקדמו למועד החטיפה, למועד תחילת ההיעדרות או למועד סיום ההעסקה כאמור בסעיף 1295, לפי המוקדם, ואם העובד הועסק אצל אותו מעסיק פחות משלושה חודשים רצופים, יהיה שכר העבודה ממוצע השכר כאמור בתקופת העסקתו.

המשך תשלומים לקופת גמל לקצבה בעבור חטוף או נעדר שהוא עובד

295ה. (א) מעסיק של עובד חטוף או נעדר, שהוא בלבד או שהוא והעובד נהגו לשלם תשלומים לקופת גמל לקצבה, ישלם את התשלומים שעליו לשלם וכן את התשלומים שעל העובד לשלם לאותה קופת גמל לקצבה בעד התקופה שבה העובד חטוף או נעדר, לשם הבטחת זכויות העובד בקופת הגמל לקצבה, והכול בשיעורים ולפי שכר העבודה שהיה משולם לו אילו הוסיף לעבוד באותה תקופה.

(ב) המעסיק ידווח למוסד על התשלומים שביצע, באופן שעליו יורה המוסד ויפורסם באתר המוסד.

(ג) אוצר המדינה, באמצעות המוסד, יעביר למעסיק שיפוי על התשלומים ששילם לפי סעיף זה, ובלבד שלא ניתן מימון לתשלומים אלה ממקור אחר, אולם המעסיק לא יהיה זכאי לשיפוי על תשלומים ששילם כאמור כפיצוי הלנת שכר לפי סעיף 19א לחוק הגנת השכר.

תשלומים לקופת גמל לקצבה לשם שמירת זכויות של חטוף או נעדר שהיה עובד והעסקתו הסתיימה

1295ו. חטוף או נעדר שהעסקתו כעובד הסתיימה בחמשת החודשים שקדמו למועד החטיפה או למועד תחילת ההיעדרות או שהעסקתו הסתיימה אחרי מועד כאמור, יעביר אוצר המדינה, באמצעות המוסד, את התשלומים שהמעסיק או המעסיק והעובד נהגו לשלם לקופת גמל לקצבה, לאותה קופת גמל לקצבה, בעד התקופה שבה היה חטוף או נעדר, לשם הבטחת זכויותיו בקופת הגמל לקצבה, והכול בשיעורים ולפי שכר העבודה ששולם לו לאחרונה לפני מועד סיום העסקתו, ושהיה משולם לו אילו הוסיף לעבוד באותה תקופה.

המשך תשלומים לקופת גמל לקצבה בעבור חטוף או נעדר שהוא עצמאי

1295ז. בעד עצמאי שהפקיד תשלומים לקופת גמל לקצבה בשנה שקדמה למועד שבו היה לחטוף או לנעדר, יעביר אוצר המדינה, באמצעות המוסד, תשלומים לאותה קופת גמל לקצבה, בעד התקופה שבה היה העצמאי חטוף או נעדר, לשם הבטחת זכויותיו בקופת הגמל לקצבה, והכול לפי הכנסתו שבעדה שולמו דמי ביטוח ברבעון שקדם למועד החטיפה או למועד תחילת ההיעדרות; בסעיף זה, "עצמאי" – כהגדרתו בסעיף 2 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו־2018), התשע"ז–2016[14].

השבת תשלומים

1295ח. שילם מעסיק או המוסד תשלום לקופת גמל לקצבה לפי סעיף 295ה, 1295 או 1295ז, והתברר לאחר מכן כי חל מקרה ביטוח לפני המועד שבו היה עליו לבצע את אותו תשלום, תשיב קופת הגמל למוסד את סכום התשלום כאמור ששולם לה, בערכו הנקוב כפי שהיה במועד ששולם.

סייג לתחולה

1295ט. הוראות סעיפים 295ה ו־1295ו לא יחולו על עובד שחל לגביו, בזמן שהיה חטוף או נעדר, הסדר אחר, מיטיב, לפי דין או הסכם להבטחת המשך הזכויות הפנסיוניות שהיו מגיעות לו אילו הוסיף לעבוד באותה תקופה.

הוראות שונות – פרק י"ג2

1295י. (א) חברה מנהלת של קופת גמל לקצבה תדווח למוסד את הנתונים הדרושים לו לשם ביצוע התשלומים כאמור בסעיפים 1295ו ו־1295ז, באופן שעליו יורה המוסד ויפורסם באתר המוסד.

(ב) לעניין פקודת מס הכנסה, במועד ההפקדה לקופת הגמל לקצבה לא יראו תשלומים ששולמו לפי סעיף 295ה, 1295ו או 1295ז, לקופת הגמל לקצבה על שם החטוף או הנעדר, כהכנסה בידו, ועל תשלומים לפי סעיף 295ה לא יחולו הוראות סעיף 3(ה3)(1) ו־(1א) לפקודת מס הכנסה.

שיפוי המוסד

1295יא. אוצר המדינה ישפה את המוסד, על פי דרישתו, על כל הוצאה שהוציא לביצוע התשלומים לפי פרק זה ועל החלק היחסי מההוצאות המינהליות של המוסד הנובע מביצוע פרק זה.

[14] ס"ח התשע"ז, עמ' 217.

תוקף – פרק י"ג2

295יב. פרק זה יעמוד בתוקפו שנתיים מיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023); השר, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, רשאי, בצו, להאריך את תוקפו של פרק זה בתקופות נוספות שלא יעלו במצטבר על 12 חודשים."

תחילה

6. תחילתו של חוק זה ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) (להלן – יום התחילה), אולם לא יועמד אדם לדין בשל עבירה על הוראות סעיפים 2(ב)(1) או (3), (ב1), (ב2) או (ד) לחוק העיקרי, כנוסחם בחוק זה, בתקופה שמיום התחילה עד ערב יום פרסומו של חוק זה.

תשלום ראשון לקופת גמל לקצבה

7. על אף האמור בכל דין או הסכם, המועד לביצוע התשלומים המגיעים מהמעסיק לפי הוראות פרק י"ג2 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995, כנוסחו בחוק זה, בעד התקופה שקדמה ליום פרסומו של חוק זה, יהיה לא מאוחר מיום ח' בטבת התשפ"ד (20 בדצמבר 2023).

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

יואב בן צור
שר העבודה

יצחק הרצוג
נשיא המדינה

אמיר אוחנה
יושב ראש הכנסת

ספר החוקים 3122, ט"ו בכסלו התשפ"ה, 28.11.2023